

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1936 kl. 9 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 109, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Gustaf Tamm* och *Elof B. Andersson* hemställt, att riksdagen ville antaga följande av sociala jordtredningen utarbetade lagförslag, nämligen:

1) **F ö r s l a g**

till

LAG

**om ändrad lydelse av 2 kap. 7, 39, 41 och 54 §§ lagen den 14 juni 1907
(nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom.**

Härigenom förordnas, att 2 kap. 7, 39, 41 och 54 §§ lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom skola, 7, 39 och 54 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 7.

Undandraget sig jordägaren att tillhandahålla arrendatorn arbete, som denna enligt avtalet är skyldig utgöra, eller annat för arrendatorn lika förmånligt arbete, och sker detta av annan anledning än förändrade förhållanden i fråga om bärighet eller drift av rörelse, för vilken arrendatorns arbete varit avsett, eller därmed jämförlig omständighet, njute arrendatorn skäligt skadestånd. Arrendatorn äge ock, därest jordägaren ej tillhandahåller honom arbete, som arrendatorn enligt avtalet är skyldig utgöra, eller annat för arrendatorn lika förmånligt arbete, rätt att uppsäga avtalet till upphörande å nästa eller därpå följande fardag. Förbehåll, som strider mot vad sålunda stadgas, vare utan verkan. Vill arrendatorn av ovan angiven orsak uppsäga avtalet, give det jordägaren till känna senast två månader före den fardag, då han har för avsikt att avträda arrendet. Har ej jordägaren inom en månad efter det han mottagit sådant meddelande tillkännagivit för arrendatorn, att han ej vill därmed åtnöjas, skall så anses som om jordägaren godkänt uppsägningen.

Skola — — — bestämd.

Ej må — — — verkan.

Vad i — — — betydenhet.

I fråga om — — — tillämpning.

§ 39.

Sker uppsägning i fall, som 36 § omförmäler, äge arrendatorn kvarsitta till nästa fardag, där ej rätten eller överexekutor prövar skäligt ålägga honom att avflytta tidigare. Sker uppsägning i fall, som 7 § omförmäler, skall avträde ske å den fardag, som inträffar näst efter två månader från det uppsägningen skedde. Skall eljest arrende upphöra efter uppsägning, skall avträde ske å den fardag, som inträffar näst efter sex månader från det uppsägningen skedde. Hade arrendatorn ej tillträtt fastigheten när uppsägningen skedde, skall avtalet genast upphöra att gälla.

Vid livstidsarrende — — — dödsfallet.

§ 41.

Jordägare eller arrendator, som vill framställa fordringsanspråk på grund av arrendeavtal, skall, utom i fall, varom särskilt stadgats i 7 §, anhängiggöra sin talan inom två år från det avtalet upphörde att gälla; dock att, där inom sagda tid syn, som vid avträdet hållits, klandras, talan må anhängiggöras inom två år från det klandret blivit avgjort genom utslag, som äger laga kraft. Försittes den tid, vare rätt till talan förlorad. Är i rätt tid av endera talan anhängiggjord, äge den andre dock rätt till kvittning för fordran, som ej blivit sålunda bevakad.

§ 54.

Visas särskilda — — — undantag.

Såsom sådan omständighet skall särskilt anses, att fastigheten är avsedd att försäljas, eller i fråga om undantag från stadgandet i 46 §, att arrendatorn med hänsyn till ålder, hälsotillstånd eller dylikt eller på grund därav att han ingått avtal om köp eller arrende av annan fastighet förklarar sig vilja avsluta avtal om arrende på kortare tid än femton år, eller att med hänsyn till eget jordbruk eller skogsbruk det för jordägaren är av synnerlig vikt att över området äga friare bestämmanderätt än som följer av ovan nämnda stadganden.

Över — — — är stadgad.

Avslås — — — förfallet.

Denna lag träder i kraft den

2) **F ö r s l a g**

till

LAG

**om ändrad lydelse av 28 och 31 §§ lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2)
om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa
delar av Svealand.**

Härigenom förordnas, att 28 och 31 §§ lagen den 25 juni 1909 om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

§ 28.

Skер uppsägning i fall, som 26 § omförmäler, äge arrendatorn kvarsitta till nästa fardag, där ej rätten eller överexekutor prövar skäligt ålägga honom

att avflytta tidigare. Vid uppsägning, som med stöd av 5 § sker enligt bestämmelserna i 2 kap. 7 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom, skall avträde ske å den fardag, som inträffar näst efter två månader från det uppsägningen skedde. Skall eljest arrende upphöra efter uppsägning, skall avträde ske å den fardag, som inträffar näst efter sex månader från det uppsägningen skedde. Hade arrendatorn ej tillträtt fastigheten, när uppsägningen skedde, skall avtalet genast upphöra att gälla.

Vid livstidsarrende — — — dödsfallet.

§ 31.

Visas särskilda — — — undantag.

Såsom sådan omständighet skall särskilt anses, att fastigheten är avsedd att försäljas, eller, i fråga om undantag från stadgandet i 2 §, att arrendatorn med hänsyn till ålder, hälsotillstånd eller dylikt eller på grund därav att han ingått avtal om köp eller arrende av annan fastighet förklarar sig vilja avsluta avtal om arrende på kortare tid än femton år, eller att med hänsyn till eget jordbruk eller skogsbruk det för jordägaren är av synnerlig vikt att över området äga friare bestämmanderätt än som följer av vad ovan i denna lag är stadgat.

Över — — — i allmänhet.

Skall arrendeavtal — — — är stadgat.

Avslås — — — förfallet.

Denna lag träder i kraft den

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

I 2 kap. 7 § nyttjanderättslagen stadgas, bland annat, att, om jordägare undandrager sig att tillhandahålla arrendatorn arbete, som denne enligt avtalet är skyldig utgöra, eller annat för arrendatorn lika förmånligt arbete, arrendatorn skall njuta skäligt skadestånd. Denna regel är av tvingande natur.

Enligt 5 § norrländska arrendelagen skall vad i 2 kap. 7 § nyttjanderättslagen stadgas, lända till efterrättelse, därest arrendatorn enligt arrendeavtalet skall utgöra dagsverken eller annat arbete.

Särskilda bestämmelser finnas i allmänna arrendelagen 45—54 §§ om jordbruksarrenden under bolag och med dem likställda jordägare. Av dessa bestämmelser må omnämnas dels det allmänna stadgandet i 46 §, att upplåtelse som regel skall ske för viss tid, ej understigande femton år, eller ock för arrendatorns livstid, dels ock dispensbestämmelserna i 54 §. Om särskilda omständigheter visas böra föranleda därtill, att arrendeavtal, som skriftligen upprättats, undantages från tillämpning av något av stadgandena i 46—50 §§ eller 52 eller 53 §, och om avtalet innehåller förbehåll, att medgivande därtill må sökas, så ankommer det på K. B. i det län, där fastigheten är belägen,

att medgiva sådant undantag. Såsom sådan omständighet skall särskilt anses, att arrendatorn på grund av det arrenderade områdets beskaffenhet och omfattning icke av jordbruket kan erhålla sin huvudsakliga bärgning, eller att med hänsyn till eget jordbruk eller skogsbruk det för jordägaren är av synnerlig vikt att över området äga friare bestämmanderätt än som följer av ovan nämnda stadganden.

Beträffande arrende av fideikommissjord å landet föreskrives i 55 §, att upplåtelse skall ske för viss tid, ej understigande tio år. Å sådan upplåtelse skall stadgandet i 54 § äga motsvarande tillämpning.

Bestämmelse om femtonårig arrendetid såsom regel återfinnes i norrländska arrendelagen i 2 §. Jämväl enligt denna lag kunna särskilda omständigheter föranleda dispens från lagens tillämpning (31 §). Såsom sådan omständighet skall särskilt anses, att det arrenderade området till beskaffenhet och omfattning icke är sådant, att självständigt jordbruk kan idkas därå, eller att med hänsyn till eget jordbruk eller skogsbruk det för jordägaren är av synnerlig vikt att över området äga friare bestämmanderätt än som följer av lagens bestämmelser.

I anledning av åtskilliga motioner behandlades vid 1930 års riksdag ingående vissa sociala jordfrågor. I utlåtandet nr 1 upptog sammansatta andra lag- och jordbruksutskottet under skilda huvudrubriker olika jordfrågor, bland annat den sociala arrendelagstiftningen samt vissa spörsmål rörande denna lagstiftnings tillämpning och verkningar särskilt i Värmland och vissa delar av Bergslagen (huvudrubrik II). Härvid behandlades efter en inledande historik och översikt, bland annat, under punkt a) frågan om sammankoppling av arrendeavtalet med ett arbetsavtal samt under punkt h) frågan om den sociala arrendelagstiftningens tillämpning och verkningar särskilt i Värmland och vissa delar av Bergslagen. Beträffande historik med mera angående dessa frågor anhåller utskottet att få hänvisa till sammansatta andra lag- och jordbruksutskottets ovannämnda utlåtande nr 1 vid 1930 års riksdag sid. 17—26 samt 42—47.

På hemställan av det sammansatta utskottet beslöt riksdagen, bland annat, att i skrivelse (nr 276) till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville verkställa utredning rörande erfarenheterna vid tillämpningen av gällande arrendelag i vad avsåge arrenden, som fölle under den sociala arrendelagstiftningen, med särskild hänsyn till de delar av riket, till vilka den norrländska arrendelagen utsträcktes genom lag den 27 juni 1927 (d. v. s. Värmland och vissa socknar i Örebro län), ävensom för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Den 4 december 1930 utsåg dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström, jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t fem utredningsmän att verkställa ovannämnda utredning jämte vissa andra av riks-

dagen i samband därmed begärda utredningar. Till utredningsmän utsågos professorn K. G. Westman (ordförande), lantbrukaren Elof B. Andersson i Fältenborg, jägmästaren C. G. L. H:son Tamm, dåvarande bankofullmäktigen P. E. Sköld och ombudsmannen H. Molander. Utredningsmännen antogo namnet »Sociala jordutredningen». (Sedan bankofullmäktigen Sköld utnämnts och förordnats till statsråd och chef för jordbruksdepartementet, tillkallades den 26 september 1932 i hans ställe såsom ledamot av kommittén sekreteraren hos svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet redaktören H. Sten.)

Sociala jordutredningen upptog såsom ett första led i sitt uppdrag till utredning fråga om vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen samt avgav i detta ämne betänkande den 5 december 1931 (Statens offentl. utredn. 1932: 1). Efter en historik (sid. 10—45) lämnades en redogörelse för av sociala jordutredningen inhämtade upplysningar (sid. 45—68). Vidare redogjordes (i bilaga, sid. 76—121) för en av utredningsmännen företagen studieresa till Värmlands m. fl. län 19—23 augusti 1931. Betänkandet innehöll slutligen »förslag till lag om ändrad lydelse av 2 kap. 7, 39, 41 och 54 §§ lagen den 14 juni 1907 (nr 36, sid. 1) om nyttjanderätt till fast egendom» samt »förslag till lag om ändrad lydelse av 28 och 31 §§ lagen den 25 juni 1909 (nr 57, sid. 2) om arrende av viss jord å landet i Norrland och vissa delar av Svealand» ävensom motivering därtill (sid. 68—75). Lagförslagen finnas intagna här ovan i utlåtandet. Sociala jordutredningens motivering har till huvudsaklig del återgivits i den förevarande motionen I: 109, och anhåller utskottet att därutinnan få hänvisa till motionen.

Sedan sociala jordutredningens betänkande den 5 december 1931 avgivits till jordbruksdepartementet, har detsamma sedermera i januari 1932 från nämnda departement överlämnats till justitiedepartementet.

Över sociala jordutredningens betänkande hava yttranden av Kungl. Maj:t infordrats från samtliga länsstyrelser, vilka tillika ålagts att införskaffa yttranden från jordbrukskommissionerna, domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen med åliggande tillika att bereda hushållningssällskapens förvaltningsutskott tillfälle att yttra sig samt statens egnahemsstyrelse. Tillfälle att avgiva yttrande över förslaget har dessutom lämnats Sveriges allmänna lantbrukssällskap, Sveriges skogsägareförbund, svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet samt svenska sågverksarbetareförbundet. Därjämte har genom statsrådets och chefens för justitiedepartementet försorg en kortfattad promemoria över förslaget tillställts ett antal enskilda personer för yttrande. Yttranden hava avgivits av samtliga myndigheter, sammanslutningar och personer utom Jämtlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, svenska sågverksindustriarbetareförbundet, jordbrukskommissionen i Kristianstads län samt förvaltnings-

utskotten för hushållningssällskapen i Södermanlands, Gotlands, Göteborgs och Bohus samt Skaraborgs län. De fem sistnämnda hava förklarat sig avstå från att yttra sig över betänkandet.

Sociala jordutredningens förslag har lämnats utan erinran av länsstyrelserna i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Värmlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, jordbrukskommissionerna i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län samt förvaltningsutskotten för hushållningssällskapen i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar (södra hushållningssällskapet), Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Värmlands, Västmanlands, Kopparbergs, Västernorrlands och Norrbottens län.

Ej heller jordbrukskommissionen i Södermanlands län och Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott hava haft något att erinra mot de föreslagna lagändringarna i och för sig men hava (liksom vissa andra) önskat mera genomgripande ändringar i den sociala arrendelagstiftningen.

Förslaget såsom helhet synes i princip hava tillstyrkts, förutom av förut nämnda myndigheter, jämväl av länsstyrelserna i Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Västernorrlands län, jordbrukskommissionerna i Hallands, Skaraborgs, Örebro, Västmanlands och Jämtlands län, lantbruksstyrelsen samt förvaltningsutskotten för hushållningssällskapen i Kalmar (norra hushållningssällskapet), Hallands, Örebro och Västerbottens län.

Mer eller mindre avvisande mot förslaget i dess helhet hava ställt sig länsstyrelserna i Älvsborgs och Skaraborgs län, jordbrukskommissionerna i Kopparbergs län samt inom Älvsborgs läns norra och södra hushållningssällskaps verksamhetsområden, Stockholms stads och läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, Uppsala läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, förvaltningsutskotten inom Älvsborgs läns norra och södra hushållningssällskap, statens egnahemsstyrelse samt Sveriges skogsägareförbund.

Övriga myndigheter och sammanslutningar, som avgivit yttrande, nämligen länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Örebro, Kopparbergs och Gävleborgs län, jordbrukskommissionerna i Stockholms, Uppsala och Gävleborgs län, Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, domänstyrelsen och Sveriges allmänna lantbrukssällskap, hava i olika avseenden framställt detaljanmärkningar mot förslaget.

Vid 1934 års riksdag hemställde herrar Gustaf Tamm och Elof B. Andersson i motionen I: 140, att riksdagen måtte antaga nu ifrågavarande av sociala jordutredningen utarbetade lagförslag.

Andra lagutskottet anförde i utlåtande nr 41:

Till fullgörande av uppdraget att verkställa utredning rörande erfarenheterna vid tillämpningen av gällande arrendelag såvitt angår arrenden, som falla under den sociala arrendelagstiftningen, med särskild hänsyn till de

delar av riket, till vilka den norrländska arrendelagen utsträcktes år 1927, har sociala jordutredningen, såsom av det föregående framgår, avlämnat betänkande till Kungl. Maj:t den 5 december 1931, innehållande, bland annat, förslag till ändringar i vissa delar av nyttjanderättslagen och norrländska arrendelagen. Över detta betänkande hava åtskilliga myndigheter, sammanslutningar och enskilda personer under år 1932 avgivit yttranden till Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till önskvärdheten av att de spörsmål, som i anledning av nämnda betänkande och däröver avgivna yttranden föreligga till övervägande, bringas till lösning, anser sig utskottet böra föreslå riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville slutföra utredningen om de förslag till ändringar i nyttjanderättslagen och norrländska arrendelagen, vilka sociala jordutredningen i sitt ifrågavarande betänkande framlagt, samt förelägga riksdagen det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Reservation anfördes dels av herr Lindhagen, dels ock av herr Pettersson i Hällbacken.

Riksdagen biföll utskottets hemställan (riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t nr 311).

Enligt uppgift i justitieombudsmannens ämbetsberättelse till årets riksdag är riksdagens hemställan i skrivelsen nr 311/1934 beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

I förevarande sammanhang får utskottet omnämna, att vid besvarandet av en av herr K. G. Westman vid årets riksdag i första kammaren framställd interpellation angående lagberedningens arbete med förslag till ny jordabalk justitieministern såsom svar å framställd fråga, i vad mån man vid behandling inom riksdagen av motioner, i vilka påyrkats ändringar i jordabalken, enligt justitieministerns mening borde taga hänsyn till lagberedningens arbete på förevarande område, anført:

Partiella reformer av de civilrättsliga reglerna om köp, byte eller gåva av fast egendom samt om lagfart eller inteckning av sådan egendom synas principiellt böra anstå i avbidan på jordabalksrevisionen. Beträffande övriga partier av den allmänna jordrätten — och detta gäller särskilt instituten arrende och hyra — torde nämnda lagrevision ännu vara alltför avlägsen för att kunna åberopas såsom avgörande skäl mot reformkrav vilka i och för sig äro befogade.

På fråga när lagberedningens arbete med en reform av jordabalken kunde väntas hava fortskridit så långt, att därpå byggt förslag till ny jordabalk, om denna erhöles hittills avsedd omfattning, kunde beräknas bliva färdigt att föreläggas riksdagen, gav justitieministern till svar, att det för närvarande knappast vore möjligt att beräkna när jordabalken i sin helhet kunde bliva färdig samt att förslag innefattande en första avdelning av jordabalken torde kunna emotes tidigast vid 1939 års riksdag.

Sedan under debatten i kammaren berörts, bland annat, den skrivelse av 1934 års riksdag, för vilken redogörelse ovan lämnats, (i vilken skrivelse jämväl begärdes utredning rörande rätt för arrendator att av jordägaren erhålla ersättning för under arrendetiden utförd ändamålsenlig gödselstadanläggning), anförde statsrådet Sköld, bland annat:

Det förslag till ändring av arrendelagen, som nyss berörts, kom ju fram med anledning av det gnissel, som uppstod, då 1927 års nya arrendelagar skulle tillämpas. Det hade då uppkommit många svårigheter, och det yppade sig starkt missnöje med de nya lagarnas avfattning och betänksamhet för de konsekvenser, som lagstiftningen skulle komma att leda till inom vissa områden. Därför framfördes förslag om att man skulle överväga sådana jämkningar i arrendelagstiftningen, som skulle kunna leda till lättare övergång från den gamla lagstiftningen till den nya. Det var för att tillmötesgå detta syfte, som den sociala jordutredningen framlade sitt förslag. När sedermera detta förslag varit utremitterat och togs upp till behandling i justitiedepartementet, så kom det fram, att förslaget led av vissa formella bristfälligheter och att det skulle behöva överarbetas. Men samtidigt hade det inträffat, att man ute i landet mera hade vant sig vid den nya lagstiftningen, så att de orsaker, som lågo bakom förslaget, icke längre voro så starkt framträdande, och därför ansågo vi inom regeringen, att det icke längre fanns lika starka skäl att taga upp denna fråga. Vi ha stärkts i denna uppfattning, att denna partiella reform kanske icke bör genomföras, dels därigenom att de omständigheter som förelågo, då förslaget kom till, undan för undan ha ändrat karaktär, och dels därför att det naturligtvis alltid måste vara förenat med betänkligheter att vidtaga sådana ändringar i en relativt ny lagstiftning. Därtill har emellertid kommit, att numera, tio år efter tillkomsten av arrendelagen, uppkommit en mängd andra spörsmål angående arrendelagen, som kanske behöva övervägas, och jag delar alldeles den uppfattningen, att det behövs en översyn över arrendelagstiftningen och att det finns andra frågor, som där behöva utredas. På denna grund ha vi inom regeringen kommit till den uppfattningen, att det inte finns skäl att framlägga detta förslag till partiell ändring av arrendelagen, utan att dessa frågor böra tillsammans med varandra hänskjutas till en ny utredning. Och jag vill tillägga, att det har icke från regeringens sida gjorts några utfästelser, att detta förslag skulle komma på riksdagens bord.

Den skrivelse, som avlämnades av 1934 års riksdag om ersättning till arrendator för gödselvårdsanläggning, är ju av den beskaffenheten, att även den lämpligen bör hänskjutas till den allmänna utredning, som vi inom regeringen övervägt och planlagt, ehuru densamma ännu icke nått fram till det stadium, då den kunnat igångsättas. Jag förmenar därför, att just med hänsyn till att vi stå inför igångsättande av en bredare lagd utredning om arrendelagstiftningen, böra dessa partiella reformer i avvaktan därpå anstå.

Utskottet. Sedan sociala jordutredningen den 5 december 1931 till Kungl. Maj:t avlämnat betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen, avseende i huvudsak dels bestämmelserna om skyldighet för jordägare att utgiva skadestånd till arrendator, därest jordägaren undandroge sig att tillhandahålla arrendatorn arbete, som denne enligt avtalet vore skyldig utgöra, eller annat för arrendatorn lika förmånligt arbete, dels

ock dispensbestämmelserna, hava under år 1932 åtskilliga myndigheter, sammanslutningar och enskilda personer avgivit yttranden över betänkandet till Kungl. Maj:t. I flertalet yttranden hava de föreslagna lagändringarna blivit tillstyrkta.

I anledning av väckta motioner har därefter 1934 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit, att Kungl. Maj:t måtte slutföra utredningen om det förslag till lagändringar, som framlagts av sociala jordutredningen, samt förelägga riksdagen det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

I det utskottets utlåtande, nr 41/1934, vartill hänvisning skett i riksdagens nyssnämnda skrivelse, har utskottet framhållit önskvärdheten att de spörsmål, som i anledning av sociala jordutredningens betänkande och däröver avgivna yttranden föreligga till övervägande, bringas till lösning samt har därvid uppenbarligen avsett, att slutförandet av utredningen i ärendet och framläggandet av förslag däri för riksdagen skulle kunna äga rum utan att resultatet av övriga utredningar rörande reform av arrendelagstiftningen avvaktas.

Då riksdagen så nyligen angivit sin ståndpunkt i denna fråga, vilken ståndpunkt icke blivit frånträdd, finner utskottet icke erforderligt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t gör ny framställning i ärendet.

Redan av det skäl att riksdagen sålunda synes hava anledning förvänta, att Kungl. Maj:t tillmötesgår den framställning, som riksdagen gjort 1934, finner utskottet det icke vara lämpligt, att riksdagen, i enlighet med yrkandet i motionen, nu antager de av sociala jordutredningen framlagda lagförslagen.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion, I: 109, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 maj 1936.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, Linder, Frändén, Gustaf Tamm, Lindhagen, Karl Bodin, Knut Petersson** och *Olof Carlsson**;

från andra kammaren: herrar *Hage, Johanson i Hallagården, Sandström i Sollefteå*, Molander*, Hassler, Hermansson, Cruse** och *Sandberg**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.